

Univ.-Bibl. 8

Uthdr af
Extract af den Kongel.
Reglerings Commissions
Forslag..... angaaende der
gesog *indstodes* Behandling
paa de Kongelige Skibe.....
Kbhvn, 1790.

EXTRACT

af

den Kongel. Reglerings Commissions

F O R S L A G E

af 19de April 1781 — 20de Martii, 8de April

KÖLPINS
BIBLIOTHEK

og 26de May 1789,

KONGL.
CHIRURG.
ACADEMIE

angaaende

De Syges og Quæstedes Behandling
paa de Kongelige Skibe,

samt

Adskilligt til Sundhedens og Reenlighedens Befor-
dring inden Skibsborde henhørende.

KIÖBENHAVN, 1790.

TRYKT HOS P. HORREBOWS ENKE.

B.U.H.

I.) Angaaende de Qvæstedes Forbinding
inden Skibsborde.

a Stedet, hvor de Qvæstede bör deels forbindes, Stedet, hvor
deels henlægges, skal vælges saaledes i alle Skibe, at Forbindin-
det ikke er udfadt for Skud, for at Chirurgus og gen skal
hans Medhielpere med fuldkommen Sinds Roelighed skee.
kan opfylde deres Pligter, og de Qvæstede være for-
vissede om, at de ei faae flere Blessurer den Gang —
er det Rum, som er i Agter-Lasten fra Bannier-
Dækket og need til Garnerings-Bræderne anseet for
bequemest hertil; hvilket Rum, paa en Distance
Midtskibs af 16 til 17 Fods Brede skal være ledig

for Fadeværk, og kuns allene i Borde lægges et Laug Farkens, der beklædes med de fra Mellem-Dækkene nedtagne Skodder, som behørig forklampes, paa hvilke de Qvæstede, naar Blodet er stillet, henlægges, indtil deres Saar bliver fuldstændig forbundne efter Bataillen.

Sted for
blesserede
Officerer.

Dernæst skal ved Skuddet for Karduus-Kisten i paakommende Krigs-Tider et Kammer saaledes indrettes, at derudi kan indlægges 2de blesserede Officerer.

For Krudtlangningens Sikkerhed, maae Agter-Lugen paa underste Dæk og den paa Bannierne indsluttes med Skodder rundt om, hvorimellem de Qvæstede nedfires.

Forbin-
dings
Borde.

b Ethvert Orlog-Skib medgives 3de Forbindings-Borde, hver 7 Fod lang og $3\frac{1}{2}$ Fod breed, som sammentættes saaledes som hoshæftede Figur udviser.

Madras til
Bordet.

c Til hver Bord medgives en med Krølhaar stoppet Madras.

Jern Sengen.

d Saa skal og i Stedet for de hidtil medgivne Træ Stand-Köyer, medgives Jern Feldt-Senge med Seildugs Bunde til 70 og 60 Canon Skibe 12 — til 50 Canons Skibe 10 — til 36 Canons Fregatter 8 — og til de paa 24 Canoner 6 i Fredstider, naar de giøre korte Togter, men til lange Reiser flere.

Men

Men i Krigstider, indtil Erfarenhed anderledes fastsætter, skal Jern Sengenes Antal for de 74 og 64 Canon Skibe saaledes bestemmes, at for hver 20 Mand medgives en Jern Seng, og for de 50 Canon Skibe og Fregatter, der bruges som Krydsere og oftere kan komme til at bataillere, for hver 15 Mand en Jern Seng.

e Til hver Jern Seng skal følge en Madrasse, tvende Sengenes Hovedpuder, en mindre end den anden, et Par La-Tilbehør. gen og et saa kaldet Heste-Dækken eller Teppe af $2\frac{1}{4}$ Alens Længde.

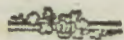
f Ligeledes skal i Forhold til de for enhver Skib bestemte Senge medgives et lige Antal Træ Rammer som ere passende for de til Jern Sengene gjorte Madrasser: — enhver Ramme skal være forsynet med spendt Seildug, og hver Side med 2de indknoppede Stropper, samt en midt for hver Ende, der tiener til at nedfire de Qvæstede fra Batterierne i Lasten, for at bringes paa Forbindings-Bordene.

I övrigt maae de Qvæstede ved Nedfiringen be-De Bleffere. handles meget forfigtig, at ikke deres Bleffurer bliver de behand-les forfigtig. farligere.

g I Tid af Bataille, som ligeledes henhører til klar Lanterner. Skib, skal saamange antændte Lanterner være hængte paa dertil anbragte Kroge, i hver 6 Fods Distance, saavel langs- som tverskibs i Agterlasten, hvor de

A 3

Qvæ.

Qvæstede skal henlægges, at til deres Nedfiring kan være den fornødne Lysning.

Glas Lanter-
ner til For-
bindings-
Bordene.

Saa skal og til hver Forbindings-Bord medgives 2de Glas Lanterner, til hvis Bevaring udi Bordene gøres passende med Filt udfoerede Afdelinger.

2.) Om de Syges Placering med videre dem angaaende.

Sted til Syge-
Lukafer.

Syge-Lukaferne bliver for Fremtiden paa underste Batterie i alle Orlogskibe imellem Store- og Forre-Lugen, og paa lige Sted paa Bannierne udi Fregatterne, hvis Indretning bliver saaledes:

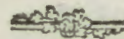
Deres Ind-
retning.

Væggene saavel til Siderne som imod Agter- og Forre-Lugen bliver afspændt Seildug udi Rammer, der hviler paa Dækket med Opstandere, men at den underste Rabat staaer $\frac{1}{2}$ Tomme fra Dækket, den øverste derimod ligger tæt til Anfals-Bræderne baade langs- og tværskibs.

Syge Luk-
asernes Ind-
retning.

Under Ryftværkerne indlægges Rammer med Glas Ruder enten i Blye eller Træ, dog helst det sidste, for at forhindre, at de Syges Uddunstning ikke ved Trækvind skal hindres eller stoppes.

c Li-

e Ligeledes 4 à 6 Trækrør af Jern-Blik med Spil for Trækrør. neder, hvorigiennem den hede overaandede Luft kan udflyde.

d Til finitsomme Sygdommes mindre Omgreb, maae Sted for de de Syge, som enten have aabne Saar, eller hvis til- der have fældige Beqvemmelighed kunde tildrage sig Smitte aabne Saar af ondartede Febre, ikke strax henlægges i Syge- &c. Lukaferne.

e Herved maae erindres, at naar Hospital-Skibe sendes Hospital. med en Flaade, da bør de Syge ikke ligegyldig sen- Skibe. des der ombord, men udi den Orden som Lægedoms-Videnskaberne har lært; da herefter til en Escadre efter Skibenes Antal skal medgives 1 à 2 Hospital-Skibe, hvoraf det ene modtager Syge, som ere anstikkende og udbredende; — det andet: de Syge, hvis Tilfælde ere ubetydelige eller ere Reconvalescentere, eller og saa skröbelige at de ei kan behandle Canonerne under Bataille. *)

Udi Tilfælde, at en eller nogle af de udi Syge- Syges Lukaferne indlagde Syge, skulle viise fikkre Tegn til Separation. nogen for de andre Syge befrygtende anstikkende Sygdom,

*) Den Kongelige Resolution af 1ste May 1789 fastsætter: at en Escadre af 4 Skibe medgives et Hospital-Skib — og 8te Skibe og derover 2 Hospital Skibe.

dom, giöres et lidet Aflukke til faa faa enkelte Mands Henligning under Bakken.

Den Syge g Naar en Sygs Tilstand kiendes af Ober-Chirurgus
afdrages tvivlsom, at han bör blive længere iblandt det övrige
sine Klæder Mandskab, og derfor skal forflyttes til Lukafet,
og gives maae han afdrages alle sine uldene Klæder, og gives
andre, andre Klæder — til hvilken Ende ethvert Skib med-
gives for hver 20 Mand Bemanding 2de Lærrets
Tröyer, 2de Par Seildugs Buxer uden Foer, 2de
linnede Nathuer, et Par Töfler og en Lærreds Kit-
tel med dito Foer. Desaaledes fra den Syge afdragne
uldene Klæder (thi alt Linned tager han med sig i
Lukafet) samt hvad andet paa den Tid havende ul-
dent Töy han eier, maae med Saltsyre igiennemdam-
pes under en Præsenning i Kulen, hvorefter de va-
skes og forsegles, for at henlægges til at overleveres
Manden igien, naar han restitueres.

Hospital- Naar en Escadre medgives 2de Hospital-Skibe
Skibe at kan det eene, naar Floden ligger i vore egne Farvande,
bruges til tillige tiene til at débarquere Syge, og naar disse ere afle-
Transport, verede, bruges som Transport-Skib og medtage saa-
vel frisk Mandskab som Forfriskning til Escadren, i
hvilket Tilfælde det forinden vel lüstes, giennemryges
og renses med al muelig Flid.

Skibet

Skibet maae være faa stort at under överste Dæk Deres Stör-
kan placeres 60 Stand-Köyer til Sengeliggende, ikke relse.
lavere end hen ved 6 Fod, og at under dette Dæk og i
Lasten, kan rummes Skibets Bemanding og 60 Recon-
valescentere, der forsynes med Hengemaatter, samt i
og ved Cahytten Beqvemmelighed for Chef, Officierer,
Medicis og Præst have.

En rummelig Cabys og Bagerovn. — Et fast Cabys og
Kabelrum i Lasten eller paa Bannierne, paa det Dæk. Bagerovn,
Kabelrum.
ket kan være ryddelig for de Syge.

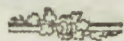
Et Kammer i Lasten eller paa Bannierne til at Kammer til
giemme de Syges egne Klæder udi. — Et Dito til Syges Klæ-
Syge-Inventarium. — Proviant-Kammer og Indret- der, til In-
ning for levende Kreaturer. ventar til
Proviant &c

Dækket til Sengeliggende afdeles med Seildug Syge-
(spændt i Rammer, saa at det kan oprulles) udi 4re Lukafer.
Lukafer med en Gang til Passage langskibs imellem
samme, og en Dito tvermitskibs.

I ethvert Lukaf skal være 15 Jern-Senge og til hver Senge.
af disse en Krölhaars Madras, 2 Hovedpuder, et dobbelt
Teppe, 3 Par Lagen, 4 Skiorter, 2 Par Under-Buxer,
en Seildugs Cavay foeret med Lærred, et Par linnede
Strömper, et Par Töfler, en linneds Nathue, en Tin
Skaal, en dito Tallerken, Skee og Bager.

B

I hver

Luftporte.

I hver Lukaf anbringes 2de Porte, og i Midten paa enhver af disse en mindre, til at oplukke i ondt Veir, paa det at frisk Luft stedse kan have. I disse Porte anbringes Rammer med Glas-Ruder indvendig, og deraf nogle til at lukke op og i.

Luftløser.

I hvert Lukaf appliceres Rør imellem Dækkene, som leder til Ventilateurer, eller og de Suttonske Rør.

Inventarium.

Imellem hver 2de Senge anbringes et lidet Klapbord. — Til hver Lukaf medgives 4re løse Natkrine med Tin Bækkener; eller og 2de fæste i Borde, i hvilke fra Dækket anbringes et Rør at gyde frisk Vand udi, og et andet fra Skrinet ud igiennem Borde til Ureenlighedens Aflob. 2 Tin Stikbækkener, 8 dito Natpotter, 4 Uringlas, 2 Tin Spande til Suppe, 2 Kobber Theekiedler hver paa 8 à 9 Potter Vand, 2 Glas Lanterner paa 2 Lys, 2 Skrubbere, 4 Skrabere, 2 Jernbaands Pøse, 4 Svabere, samt Feyekoste efter Forbrug.

Lanterner.

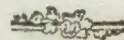
Til Gangen imellem Lukaerne 5 Glas Lanterner, hver paa 2 Lys, hvoraf 3 hænges langskibs og 2 tverskibs.

Cabyssen

maae være rummelig

Cabyssen maae være rummelig, og deri indmuret en Theekiedel paa $\frac{1}{2}$ Tønne med Hane, som Nat og Dag holdes vedlige med kogende Vand.

For-

Foruden det sædvanlige Inventarium til Cabyssen medgives 3 Jern Gryder, hver paa 36 Potter med Greb og Dækfler til de Syges Suppe.

Suppe-
Gryder.

Til Folkenes Töys Vaskning en 2 Tönders Kobber Kiedel med Laag, hvorpaa anbringes en Törre-Machine.

Vasker-
Kiedel.

Til Hospital-Skibet affendes ikkun saadanne Syge, som ere beladte med nogen hæftig, og formedelst sin Natur mistænkelig Sygdom, altsaa allene de, som have Galde-Forraadnellses- eller Skibs-Febre og Blodgang; men derimod ingen som have Koldfebere eller Skiörbut, — undtagen naar et Skib faaer saa mange Syge, at man derved befrygtede at Luften maatte blive forðærvet, i hvilket Tilfælde de haardest angrebne sendes til Hospital-Skibet.

Hvad Slags
Syge Hospi-
tal-Skibet
maae imod-
tage.

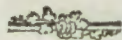
De Syge afdrages deres egne Klæder, naar de komme der om Bord, hvorefter med deres Renselse og Bevaring m. v. forholdes saaledes som forhen findes anført.

Ingen Reconvalescent maae sendes tilbage paa Floden uden yderste Nød fordrer det, og i saa Fald maae den største Forsigtighed iagttages saavel med Manden selv som med hans Töys Luftning, Rygning og Rensning.

Tilfælde,
hvori
Reconvale-
scentere maa
sendes tilba-
ge til Floden

B 2

Med

Luftens Rensning &c. Med Luftens Rensning imellem Dækkene, Reenlighedsholdelse og Vaskning for Syge og Friske, forholdes saaledes som foran er anordnet, og videre herefter findes anført, — til hvilken Ende medgives 2de Kull-Seil.

Telte til at debarquere Syge under Skibet skal medgives saa mange Telte som for 60 Sengeliggendes Plads udfordres, for i Tilfælde naar Syge debarqueres fra Escadren, og Tid mangler til at anløbe saadanne Steder, hvor Hospitaler ere indrettede, at kunde debarquere dem under, indtil anden Anstalt føyes.

Præst, Medici og Chirurgi. Til hver Hospital-Skib medgives en Præst og en i den indvortes Medicin vel öved Læge og 4 Under-Chirurgi, Chirurgi, hvoraaf en vaager hver Nat, for at have Tilfyn med de Syge.

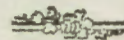
Naar Bataille indtræffer, og farlige Qvæstede bringes til dette Skib, afgives fra Floden en habil Ober-Chirurgus.

Disse Lægers Opvartere tages af Bemanningen.

Bager. Ved hvert Hospital-Skib ansættes en Bager, som forstaaer at bage saavel Hvede- som Rugbrød til de Syge.

Syge-Vogtere. Til hver Lukaf gives 3 Syge-Vogtere, hvoraaf 2de vaager medens den 3die sover.

Lige-

Ligeledes medgives hver Hospital-Skib 4 Vaske-Vaskere &c. re, hvis Pligter herefter findes anført, og til Vaskning, egentlig en Fierding grøn Sæbe og 2 Skiepper Bøge-Aske, indtil Erfarenhed anderledes lærer, saavelsom 2de Vaske-Machiner.

Syge-Lukaferne i alle Skibe stænkes 4 Gange om Stænkning. Dagen, hvortil Sprøyter og Edike medgives. *)

Med Syge-Forflegningen forholdes som det aller-naadigst approberede Reglement bestemmer. Syge-Forflegning.

3.) Om Luftens Omvexling inden Skibs-Borde, saavel naturlig som kunstig.

For at tilveyebringe den naturlige friske Luft i Luft-Porte. Skibene, skal paa hveranden Port af underste Dæk giøres efter Plankernes Brede, en liden Port som uden Svækkelse for Portens Styrke kan være passende, med en Hængsel i Form af en Hesteskoe; — Stablerne paaflaaes naar Porten staaer i sine Falser, og paa Mitten en liden Ring, hvorved den kan surres til en Tærs.

Ethvert Skib medgives 2de Kullseil, der hver Kullseil. haver 4re Slanger, udspilet med Töndebaand paa 6 à 8 Fods Distance; Seilene blive lukkede oven til og

B 3

der-

*) Quantiteten en Pot om Dagen synes tilstrækkelig.

derimod aabne paa Siden med 2de Luft-Klapper som de engelske Kullseil.

Rygning
med
Salpeter.

Istæden for Meel-Krud eller saa kaldte Trolkællinger, der er skadelig formedelst det plogistiske i Svovlet og Dampen af Træ-Kullene, medgives til at ryge med i Lasten, paa Bannierne og imellem Dækkene raffineret Salpeter.

Til et 70 og 74 Canon Skib	3 Pd.]	for hver Dag efter Togtets formodentl. Varrighed.
— 60 og 64 — —	2 $\frac{3}{4}$ Pd.]	
— 50 — —	2 $\frac{1}{2}$ Pd.]	
— 36 Canons Fregat	2 Pd.]	
— 24 — —	1 $\frac{3}{4}$ Pd.]	

men af Rue-Salpeter $\frac{1}{8}$ Deel mere.

Jern-Gryder dertil.

Til Brugen dermed gives en liden Jern-Gryde med Greb af 8 à 9 Tommers Diameter, og omtrent samme Dybde.

Hvorledes
ryges med
Salpeter.

Omgangen dermed er denne: Man tager raffineret Salpeter, kommer det i Jern-Gryden, og kaster deri nogle smaae gloende Kull, hvorved det tournerer. Man kan og, hvilket gaaer hastigere, tage et lidet Fyrfad, sætte det inden i en Jern-Gryde, komme gloende Kull i Fyrfadet, og drysse stödt Salpeter derpaa.

Rygning
med
Saltsyre.

Isteden for at ryge med Svovl inden Skibsborde, som er farlig at bruge til Skibes og Fadeværks Rensning, er Saltsyre et bedre Middel, og det saameget mere, da Salt-

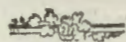
Saltsyre kan udlokkes af Kiökken-Salt ved Viëtriolsyre, og er ei farlig, siden dertil ei behöves Ild.

Ethvert Skib, förend det equiperes, skal dampes 3 à 4 Gange saaledes, at udi et 70 og 74 Canon Skib hver Gang sættes i Lasten og paa Bannierne 6 Glas Skaaler, enhver 24 Cubic Tomme Salt, hvorpaa gydes 6 Lod Viëtriol-Olie, og de mindre Skibe i Proportion af den for ethvert Skib bestemte maanedlige Quantitet.

Alle Lugerne maae være paalagde og Præsenteringer over dem.

Den specifique Tyngde af isfæd Viëtriol-Olie er 2—125 naar Regnvand er Uniteren, og kan samme derefter bedömmes. Naar Viëtriol-Olien veyer 1—85 da er den tienlig til dette Brug.

Ved denne Forretning maae ei mere end 3 à 4 Personer være ved, fordi Olien, naar den er gydet paa Saltet, damper strax og forarsager Hoste; hvorfor Skaalerne maae först udplantes i lige Distance fra hinanden, og naar Saltet er slaaet i dem, begynder man at gyde Olien paa de Skaaler som er længst borte fra Trappen, hvor man stiger op, og dernæst saa hastig som muelig i de andre. Saasnart man gaaer af Lasten maae Lugen strax legges paa Opgangen og en Præsentering

ning over. Hver Dampning maac staae og trække i 24 Timer.

Dampning med Saltfyre kan ei stedse bruges paa Togtet. Paa Togtet derimod, naar Folket er i Skibet, kan dette Røgnings-Middel ikke vel bruges, men dets egentlig Brug bliver forinden Laften legges eller Fadeværk og deslige indtages — eller naar anstikkende Sygdom skulde have inddrevet, i hvilket sidste Tilfælde Folke- ne, forinden Dampningen foretages, tages fra deres Pladser, og alle Rummene i Skibet, hvorom videre findes under 4de Post.

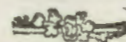
Salpeter allene er derimod det Middel som egentlig i andet Tilfælde bør bruges i dets Sted.

Fadeværks Dampning. For at betage Muggenhed og Forraadnelses Principia af Fadeværk, nedlades igiennem Spundset en Stok med en Brikke eller Fod paa den ene Side (2 à 3 Liner mindre end Spundset) hvorpaa staaer et Glas af 6 à 7 Tommers Høide.

Til et Fad paa 4 Tönder bruges 2de Dampninger, hver med 2 Cubic Tomme Salt, og $\frac{1}{2}$ Lod Victriol-Olie — og til et Fad paa 2 Tönder kun en Dampning.

Dampningens Igientagelse indrettes efter Fadeværkets Ælde og fletteres Tilstand.

Skibene

Skibene medgives i Forhold til deres Størrelse
Lyneborg Victriol

			Salt.	Olie.	
Til et 70 og 74 Canon Skib	$\frac{1}{2}$ Skp.	$3\frac{3}{4}$ Pd.			for hver
— 60 og 64 — —	$\frac{7}{8}$ —	$3\frac{5}{8}$ —			Maaned
— — 50 — —	$\frac{3}{8}$ —	$3\frac{1}{4}$ —			Togtet
— 36 Canons Fregatter	$\frac{5}{8}$ —	$2\frac{3}{4}$ —			formodes
— 24 Canons Fregatter	$\frac{1}{4}$ —	$1\frac{7}{8}$ —			at blive.

Victriol-Olien medgives paa ordinaire Pot-Bouteiller, hvilke rumme hver $2\frac{1}{2}$ Pd., og som nedfattes i Saugspaaner, udi en dertil med Skillerum afdeelt Caffe.

Til Saltets Törring medgives en flad Iernpande, og til Bruget 6 Stkr. flade Glas Skaaler. *)

4.) Om Reenlighed inden Skibs-Borde saavel blandt Mandskabet, som ved Skibet.

Til Reenlighed inden Skibs-Borde, som er saa bidragende til Mandskabets Helbred og Skibets Conservation.

C

a Skal

*) Udi Pro Memoria af 26 May 1789 anseer Reglerings-Commissionen Enebar ikke saa fornöden som berörte Dampning, ja mindre tientlig end beegfede og tierede Spaaner og deslige, men formeener dog at saamme kan medbringe Nytte at röge med naar Skibet er renset og spulet.

Mandskabet *a* Skal Mandskabet ikke alleene hver Morgen naar Skibet ligger til Ankers, men og naar de til Söes gaee paa Vagt, nedtage deres Köyer og bringe dem i Finkenettet, der skal være overtrukket med mahlet Seildug. Herved maae den bedste Orden iagttages, at hver haver et næsten bestemt Sted til sin Köye.

Er Dækkene vaade, bör ingen Köye kastes derpaa, men Mandskabet vænnes til at bære dem til sit Sted.

Köyernes *b* Mandflabets Köyer skal vaskes hver 3die Uge, eller Vaskning. i det mindste en gang hver Maaned, og medgives til den Ende for hver 6 Mand i Skibet en Kardetske, og med hver Orlog-Skib 2de Vaske-Bræder, indrettede faaledes, at Sæbevandet falder i en Fals for at ingen Sæbe skal spildes.

Hvad Dug *c* Köyerne, som fra Holmen leveres, skal være af ordinaire Flensborg Dug.

d Ligeledes skal paasees, at ingen Köyer komme skidne ombord.

Reengjørel- *e* Underste Dæk skal i got Veir skræbes, svabres, skrupes og reengjøres, at intet Skarn bliver liggende bag Trappen, under Spillet, ved Masten, i Pisse-Bakken og imellem Beedings-Knægterne.

Naar Veiret er varmt, maae der og saavel i Borde som under Dækket skrubbes med Levanger.

Er

Er underste Dæk faaledes reengiort, og de Syge, Dampning om der er nogle og deres Helbred der tillader, er bragt med Saltsyre op i Kulen, tillukkes Portene og paalægges alle Luger med Præsenninger, hvorefter dampes med Saltsyre faaledes:

			Salt.		Viætriol- Olie.
Til et 70 Canon-Skib	—	60 Cubic T.	—	14 Lod.	
— 60	—	— 50	—	— 12	—
— 50	—	— 40	—	— 9	—

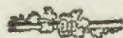
Naar denne Damp har staaet i 2 à 3 Timer, aftages Præsenningerne og Portene aabnes saavidt muligt.

Tilfældet naar dette skal bruges findes nærmere bestemt udi 3die Post.

f For at Mandskabet kan have fornødne og ei for mange eller for faa Klæder fastsættes følgende:

C 2

For-

Fortegnelse

paa

en Soldats Ekvipering faaledes som den
fædvanlig pleier at medgives fra Re-
gimenterne.

Soldatens	Hat	—	—	1
Tøy.	Halsbaand med 3 Strim- ler	—	—	1
	Messing Laas	—	—	1
	Pidskebaand	—	—	1
	Cocarde til Pidsken	—	—	1
	Munderings Kiole	—	—	1
	Vest	—	—	1
	Nye Buxer	—	1 Par	
	Gamle dito	—	1 Par	
	Skiorter, en nye og 2 gamle.	—	3 Stkr.	
	Strømper af Uld	—	3 Par	
	Sorte Klædes Stiveletter	—	1 Par	

Udgaaer 1 Par.
Paa lange Togter især til
varme Climata Lærrets
Stivletter, samt de for-
nødne Sortementer til
Pudsning.

Armatur - Stykker.

Soldatens
Tøy.

Bandoleer med Patron- ske og Carduser	—	1
Gevæhr med Bajonet og Tilbehör	—	1
Sabel med Gehæng og Spænde	—	1

Adskillige Smaaeting

Kabus	—	—	1
Lærreds Kittel	—	—	1
Lærreds Buxer	—	1 Par	

NB. faa lange, at de kan
række til Anklerne.

Törklæde	—	—	1
Hvid Sæbe	—	½ Pd.	

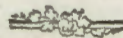
Udgaaer, da Skibet med-
gives Sæbe.

Rögtobak	—	1 Pd.	
Skraaetobak	—	1 Pd.	
Ölflasker	—	—	1
Brændeviins dito	—	—	1

Udgaaer, da Brændevinen
strax skal drikkes.

Olie dito	—	—	1
-----------	---	---	---

Behöves ikke uden ad Mid-
delhavet, og maae da
ikke

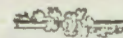
Soldatens
Tøy.

		ikke være større end til $\frac{3}{4}$ Pægel.
Liden Blik Tragt	— 1	Udgaaer.
Træe Tallerken	— 1	Udgaaer.
Træeskeer	— 2	En er nok.
Ulden Garn for	2 Sk.	
Traad	— 2 Sk.	
Stoppenaale	— 2 Stkr	
Syenaale	— 2 Stkr	
Redekam	— 1	
Tetkam	— 1	
Smør-Buddike	— 1	Ikke større, end til 2 Lod.
Kniv, Pudder, Skoevox,		Disse Sortementer skal medgives ikke mands- viis, men i dertil apte- rede Kister efter Mand- skabets Antal med de behørige Børster til Klædnings - Sorternes Afbørstning, m. m.
Pibeleer, Kriide, Tal-		
lig for	— 17 Sk.	
Pudder-Pung med Qvaft	1	
Speil	— 1	
Brød-Pose	— 1	Udgaaer.

Ingen Soldat bör herefter medgives ældre Mun-
deringer, end som er 1 à $1\frac{1}{4}$ Aar gamle.

Til en lang Reise desuden:

Skoe

Skoe	—	1 Par	Maae ikke gives Karlen	Soldatens
Skiorde	—	1	strax men haves i Be-	Tøy.
Strømper	—	1 Par	hold udi dertil indrette-	
Buxer	—	1 Par	de Kister, for at udleve-	
			res efterhaanden, som	
			fornødiges.	

End videre bör hver Soldat medgives:

Under-Buxer	—	—	1 Par
Traad Strømper	—	—	2 Par
Madras	—	—	1
Lagener	—	—	1 Par
Törklæde, at kunde gaae 2de gange om Hal-			
fen, foruden Knuden	—	—	2 Stkr.
Søekiøle af Seildug med Vadmels Under-			
foer *)	—	—	1

Da Soldaten saaledes forfynes med Klæder, maae Dækken
han ei naar han gaaer paa Vagt, medtage sit Kjøie-Dæk-^{maae ei ta-}
ken for Varme, da det derved kan blive vaat og ^{ges med paa} Vagt.
fugtigt.

g En

*) Kjøetøyet medgives som Inventarium efter Kongelig Resolution
af 9de September 1789 — og tilbageleveres ved endte
Reise — ligeledes de øvrige Sorter, naar Soldaterne ikke
har gjort Tieneste ombord i fulde 6 Maaneder.

Matrosens g En Matros bör, forinden han gaaer til Skibs være
Tøy. forfynet med følgende Gangklæder:

Köie	—	—	1
Madras stoppet med Krölhaar	—	—	1
Overteppe	—	—	1
Lagener *)	—	—	1 Par
Skiorter	—	—	3 Stkr.
Under-Buxer	—	—	2 Par
Seildugs Tröie med Foer	—	—	1 Stk.
Seildugs Buxer	—	—	2 Par
Lange Buxer eller Trouser	—	—	1 Par
Uldene Strømper	—	—	2 Par
Linnede dito	—	—	2 Par
Lærreds Törklæder	—	—	2 Stkr.
Søekiøle af Seildug med Vadmels Foer	—	—	1
Vandter	—	—	1 Par
Rund Hat eller Cabuds	—	—	1
Syenaale, Garn og Traad for	—	—	12 Sk.
Skoe	—	—	2 Par
Skoespender **)	—	—	1 Par
Öl-			

*) Köietöiet medgives som Inventarium, efter Refol. af 9de Septbr. 1789, og tilbageleveres ved endte Reise.

**) Istæden for Spender, har det Kongelige Admiralitets og Commissariats Collegium i Skrivelse af 8 Junii 1789 tilladt at Mand- skabet maae bruge Remmer.

Ölbimler *)	—	—	1 Matrosens
Træske	—	—	1 Töi.
Reedekam	—	—	1
Tetkam	—	—	1

Flere Klædnings-Sorter, end her er benævnt an- Hverledes
sees ufornöden. De skal enten være nye eller ei for- Töiet bör
meget slidte; — men pialtode maae paa ingen Maade være
komme i Skibet. Isteden for Søekiøler, maae gierne beskaffent.
antages Klædes-Skipperkiøler, eller og de faste Matro-
fers Munderings-Tröier.

Til at paasee at Mandskabet har eller faaer og Hvil til den
vedligeholder disse Klædnings-Sorter skal: Ende bör
paa sees.

- 1) Enrollerings-Cheferne bekiendtgjøres ved trykte Fortegnelse, hvad Klædnings-Sorter enhver Mand bör have med sig.
- 2) Naar Mandskabet er commanderet til et Skib, som skal skee 5 Dage inden det ligger ud, tilfi- ges de vedkommende Sergeanter og Löbere at møde paa Gammel-Holm Dagen efter med de- res Töi, som da, udi den anbefalede Udreed- nings-Commissions Overværelse eftersees af Skibs- Chefen eller af ham dertil beordrede Officierer, som lader forfatte Roule over det Töi enhver Mand har, der bör være af følgende Indretning:

D

No.

*) Forfærdiges ombord af Bødkeren.

No.	Navne.	Tekam.	Redkam.	Træske.	Olbimbel.	Spendet.	Skoe.	Syen Garn, Træd.	Rund Hat.	Vanter.	Søckioier.	Tørklæder.	Lin Strømper.	Uld Strømper.	Lange Buxer.	Seild. Buxer.	Tröier.	Underbuxer.	Skiorter.
	Kiöbh. Verb.																		
	N. N. . .																		
	Bergens Stift.																		
	N. N. . .																		

- 3) Det som da mangler efter Regulativet indberetter Chefen.
- 4) Af hver Mands Udreednings-Gage decourteres derefter saa meget, som de manglende Sortementer belöber sig til, og disse Sortementer udleveres ham ombord af lige saa god Bonite, og til lige saa billige Priser som de i Boderne kan kiöbes for.

5) Bak-

- 5) Bakkerne uddeles imellem Officierer paa Orlogskibene, og paa Fregatterne hvor Officiererne ikke kun ere faa, imellem Cadetterne. Bakkerne uddeles blandt Officiererne
- 6) Enhver Officier forfærdiger sig en fuldstændig Liste paa hvad enhver Mand har medbragt. Forfattes Lister.
- 7) De manglende Sortementer bliver Mandskabet da udleveret og paa Listen tillige anført. Klæder udleveres Mandskabet

- b Til at vaske Mandskabets Töi, udtages en Mand af 50 af hele Besætningen, uden Hensigt enten det er en Matros eller Soldat, hvilke skal beförge Mandskabets Klæder vaskede i den Orden som Veirligt og Skibets Arbeide kan tillade, hvorved altid maae henfees til, at de faaer reen Skiorte, Under-Buxer og Strømper, samt Halstörklæde hver Uge. Herfor nyder Vaskerne ugentlig af hver Mand 1 Skilling, og frietages for de ordinaire Natte-Vagter, men skal være med naar det gaar overalt. Forhold med Vaskernes Valg og deres Betaling.

De övrige Sortementer, saasom lange Buxer, Seildugs Tröier m. v. maae vaskes i det mindste en Gang hver Maaned.

D 2

Til

Til Vaskning medgives Proviant - Forvalterne $\frac{1}{2}$ Pd. grøn Sæbe pr. Mand maanedlig, som Matrosen betaler, men Soldaten, i Betragtning af hans liden Gage, har frie. *)

Vaskere gives Klæder. Til Besparelse for Vaskernes Gangklæder, skal dem medgives 2de Par lange Buxer og 2de Forklæder af Lærred af tætteste Dug, og 1 Par Støvler, som hiemfalder Karlen til Eiendom, naar han har brugt det i 5 à 6 Maaneder, og paa Reiser, som vare længere, vedligeholdes paa Kongens Bekostning.

Officiererne at have Tilsyn med Mandskab. Reenlighed. Officiererne haver at paasee, at Vaskningen skeer i rette Tid og forsvarelig — at Mandskabet drager reent paa hver Uge, samt at de i övrigt holde sig rene saavel i Klæder som paa Kroppen.

Töiet efter-sees hver 14de Dag. Chefen haver at hensee til at Mandskabet hver 14de Dag fremvise for Baks - Officiereerne deres Gangklæder og andre Sager — at intet mere er skident, end hvad sidste Gang er aftaget.

Middel til at forekomme Töiets Salg. Naar nogen af Mandskabet maatte ved Salg forkomme noget af sit Töi, maae han derfor uden Forladelse haardelig straffes. Til den Ende skal Officiererne, i hvis Afdeling slige ere, ofte og pludselig lade dem forevise deres Töi.

1 Naar

*) Den her foreslagne Quantite er ikkun blot til et Forsög.

1 Naar nogen tilvender sig ved Kiøb eller Bytte andres Sager, da straffes han efter Krigs - Artikels - Brevets § 615, og Manden faaer sit Töi igien; men er det ikke folgt inden Skibsborde, da maae det være bragt i Land med et af Skibets Fahrtöier, hvorfor den Skyldige maae alvorlig tilholdes at sige, og Under-Officierer, som styrer Fahrtöiet, hvad enten han har vist af det eller ikke, irettesættes, og efter nogle saadanne Forseelser, straffes.

III Men for at de ikke da skulde gaae nögne, udleveres de manglende Sortementer af Proviant - Forvalteren, som igien ved Reisens Ende som sædvanlig decourteres.

n Til de saa kaldede Kranke - Vægttere, Smörstikkere, Kreatur - Opvartere og Koksmather, vælges bekvem- me helst frievillige, eller og tages af Mandskabet efter Tour, paa det at denne Deel af Tienesten ei kan ansees med Foragt.

Til Krankevægttere, hvoraf 2de for et Orlogskib og en for en Fregat, medgives fra Holmen 2de Seildugs Habitter, bestaaende af korte Kitler uden Foer, lange Buxer og 2de Forklæder, der tilhører dem ved Reisens Ende. Disse vaskes hver 14de Dag i det mindste, hvortil Sæbe gives uden Betaling, og Vaskerlönnen göres med 4 Skilling for hver Habit. — Tilstaaes des-

D 3

uden

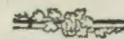
uden en Belønning af 4 Sk. daglig, hvorimod de tilholdes ei at bære uldne Klæder, at holde sig rene og 2de Gange om Ugen at skifte Linned.

Smörstik- 0 Til Smörstikkere, Kreaturernes Opvartere og Kok-
kere, &c. kernes Mather (hvoraf for et 90 Canon-Skib 12 —
80 Canon-Skib 11 — 74 Canon-Skib 10 — 64 Canon-Skib 9 — 50 Canon-Skib 8 — Fregatter 5 —
og 42 Canon-Skibe 7) medgives for hver Mand 2de Seildugs Habitter af korte Kitler, Skiorter, Buxer og Forklæder, som tilhører dem ved Reisens Ende.

Svaber- p For at forekomme al Fordom om Vanære vælges
gaster val- gaster val-
ges efter ges efter
Tour. Tour.
Kister. q Med Forudsætning af at Kaaften uddeles maaltidsviis
og at Mandskabet, for Rummets Besparelse, ikke har flere Sortementer end forhen er anført, vil det være nødvendigt, for at faa faa Kister i Skibet som mueligt er, at i ethvert Skib, for Enden af hver Köye, göres en Ransel, hvori den største Deel af enhvers bestemte Klæder, Söekiölen undtagen, kan rummes, og Ranslen placeres som Hovedpude i Köyen.

Ransler.

Det övrige af enhver Bakkes (10 Mand) Mandskabs Töi, saasom rene Skiorter, Strömper, Underbuxer,

buxer, Skoe, Kamme, Syenaale og Traad, samt andre Smaaefager, skal glemmes udi en dertil indrettet Kiste, hvilke Kister bliver de eeneste som maae have inden Borde.

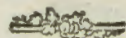
r Soldäterne maae anvises et bekvemt Sted ombord, ^{Sted anvises}
hvor de forhen nævnte Pudsnings-Kister henfættes, ^{til Soldäter-}
for at paaklæde og pudse sig til Vagt eller Parade, og ^{nes Puds-}
maa de ikke under haard Straf understaae sig at göre ^{ning.}
det andensteds.

∫ Til Reserve-Klæder for Mandskabet, skal til korte ^{Reserve-}
Togter medgives for 100 Mand i en Maaned, for ^{Klæder.}
det første til en Pröve:

- 1 Par uldene Strömper
- 1 Par linnede dito
- 1 Par Skoe
- 1 Seildugs Tröie
- 1 Par lange Buxer
- 1 Skiorte
- 1 Par Under-Buxer
- 1 Törklæde *).

5 Skibs-

*) Reglerings-Commissionen foreslaaer her at isteden for Seildugs Tröier, og lange Buxer, kunde medgives Seildug og tærkede eller sribede Lærreder, hvorefter disse Klæder kunde syes ombord, efter Togtets Beskaffenhed.

Mandska-
bets Be-
sigtelse.

5.) Skibs-Mandskabets Besigtelse før det kommer ombord.

Förend noget af Mandskabet bekommer Udrednings-Gage, maae han af den dertil ansatte Værbings-Chirurgus, hvormed han er commenderet at fare, besigtiges i en af Skibets Officierers Nærværelse og udi Overværelse af den anbefalede Udrednings-Commission: om han har aabne Saar, eller er behæftet med noget smitsomt, da han i dette Tilfælde udfættes fra Skibs-Tjeneste.

Trompetere

6.) Mandskabets Opmuntring ved Musik.

Til at opmuntre Mandskabet i deres Hviletid, medgives saavel Orlogskibe som Fregatter, naar de gaae paa noget Togt, 2de Trompetere, hvorimod udgaaer af Bemanningen 2de heebefarne Mænd.

Præst.

7.) Alle Skibe medgives en Præst uanseet deres Størrelse.

Vandets
Forfrisk-
ning.

8.) Middel til at forfriske raadent og stinkende Vand.

Hvert Skib skal herefter medgives en Luftstryger-Maskine til at forfriske Vandet, hvorved iagttages,

at

at Vandet optages af Lasten 2 à 3 Timer förend det uddeles, og slaaes i Rancons-Fadet, hvori Luftstryger-Maskinen sættes, og dens Pompe holdes i Bevægelse, indtil Vandet skal udgives.

Brandevinet, naar det blandes med Vand, slaaes ikke deri, för Vandet med Maskinen er luftströget.

Vandet, som gives til Mandskabets Madlavning, behandles paa samme Maade *).

9.) Om Kiedler til Suurkaal og Skibs-Kiedler.

Til Suurkaals Kogning skal herefter medgives 2de hamrede eller stöbte Jern-Gryder.

Suurkaals - Maaltiderne uddeles 2de Gange om Ugen, saaledes at det eene Erte-Maaltid bliver deelt hvorved den halve Deel af Mandskabet faaer Erter og den anden halve Deel Suurkaal **).

Den

*) Ved P. M. af 14de Junii 1789 har Hr. Etatsraad Aaskou proponeret, at Skibene, naar de gaae til Søes, maatte medgives Forsaad af god Viin Edike, til at komme i Vandet, naar det begynder at stinke, dog förlt efter at samme er luftströget: og maatte Tillsætningen ikke være for stor, da Nordmændene ikke taale megen Syrlighed.

**) Ved P. M. af 19de Martii 1789 har Reglerings-Commissionen atter erindret herom, og foreslaaet Jern - Gryder af $\frac{1}{2}$ Töndes Størrelse:

E

Til

Den öfverfte Rand af nye Kobber Skibskiedler, bliver for Fremtiden, indtil de kan faaes af Jern, at afskrue fra Siderne, samt at fortinne ved Reisens Begyndelse, og efter Fornödenhed paa Reisen selv, hvorföre Skibs-Corporalen saa tidlig antages, at han kan lære at fortinne af Holmens Kobbersmed, og forsynes med de dertil fornödne Sortementer.

10.) Ufytet Bröd til Nordmændene.

Ufytet
Bröd. For at forebygge Sygdömmen iblandt Nordmændene, helst de af Bergen, medgives ufytet Bröd i Forhold til deres Antal *)

II.) Kaaftens Uddeling inden Skibshorde.

Kaaftens
Uddeeling. a Smörret skal herefter opbrikkes mandsviis, og uddeles af Provians-Forvalteren paa de dertil indrettede Brikker efter Reglementet.
b Ethvert Skib medgives 6 Tragter til Viin-, Vand- og Ölfykning paa Flasker, naar det uddeles rangonsviis.

	Ved			
Til 74 og 70 Canon-Skibe	—	—	—	4
64 —	—	—	—	3
36 Canons Fregatter	—	—	—	2

*) Dette beroer paa Forsög.

Ved P. M. af 3die December 1788 har Reglerings-Commissionen proponeret fölgende artiscorbustiske Midler:

- 1.) PEBEROD for et Maaltid 2 Lod, er for en Kaaftmaaned 12 Lod, og gör for 100 Mand udi samme Tid 37 Pd. 16 Lod.
- 2.) Bedste pulveriseret EIDERSTEDS SENNOP til et Maaltid pr. Mand $\frac{1}{2}$ Lod, er for en Kaaftmaaned 3 Lod, gör for 100 Mand 9 Pd. 12 Lod.
- 3.) CITRONER for 100 Mand i en Maaned 500 Stkr. der maatte overlades Chefen og Chirurgi at distribuere efter bedste Skiönnende.

Og tilføier fölgende Anmärkninger til lagttagelse ved sammes Forslage af 14 Martii og 19 April 1781.

- 1.) At Sirup præfereres Puddersukker.

- 2.) At til Vandets Conservation kastes udi ethvert Fad noget ulæsket Kalk.
- 3.) At den raae og ufunde Luft bedst tørres og renses ved brændende Materier m. v.

Ved P. M. af 20de Martii 1789 har Reglerings-Commissionen igientaget sidstbemeldte Forslag, og berørt Omgangen ved Fadeværks Rensning med Kalk, som er:

„Naar Læggers og Forkens ere udtagne, tattede og „lappsalvede, fyldes samme med færsk Vand, „hvor da i ethvert af samme kastes et Par „haandfulde ulæsket Kalk, med hvilket Fade- „ne udi 4 à 5 Dage urørt henligge, derefter „udstyrtes Vandet af dennem og udspules 2de „Gange, bringes ombord og fyldes, hvorefter i ethvert Fad kastes 6 Lod ulæsket Kalk, „og i et Læggers dobbelt, derpaa vel spundses, „og ere saaledes skikkede til Vandets bedre „Conservation.

Commissionen holder ligeledes for, at det ville være til stor Nytte for Mandskabet, at

„over-

„overalt imellem Dækkene og i Lasten blev „kalket, og at denne Kalkning foretages i det „ringeste hver anden Maaned.“

Videre; „at alle Indlukke og Kamre bleve vel ud- „rygede med Tiære og Enebær, paa den „Maade som Krigs-Artikels-Brevets §. 280. „berører, forinden noget i samme blev indlagt; „og troer at denne Rygning sikkerst kunde „foretages strax efter Skibenes Udlægning af „Bommen.“

Og endelig anpriser:

„Öllets Omstikning fra Bærmen. Conf. Forslaget „af 28de April 1789.“

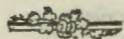
Under 28de April 1789 har Commissionen foreslaaet:

„At Skibene maatte medgives flere Læggers eller „Vandfade til Vandfyldning i Tilfælde at 16 „Marks Öllet skulde blive utilstrækkelig.“

Og ligeledes:

E 3

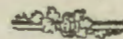
„At

„At Mandskabet, naar strængt Arbeide eller haardt
 „Veir det fordrede, fik en Slags Punsch af Viin-
 „Edike og Cremor tartari Syre med nogle Ci-
 „troner — eller god Rum eller Brændeviin og
 „Sukker, som et Præservativ imod Flus-Febere
 „og Skiörbut.

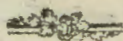
Angaaende Mandskabets Indqvartering paa Blokskibene, og sammes Conser- vation m. v.

- 1.) At Officiererne maatte paasee Overholdelsen af dens Forflag af 19de April 1781 saavel i Henseende til Mandskabets Klædemaal som Reenlighedsholdelsen i alle dens Dele og Bestemmelser, samt at Mandskabet daglig anbringes til Övelse med Canoner og Haandgevær, hvormed en Artillerie-Lieutenant maatte have Over-Inspection.
- 2.) Naar Veiret det tillader maatte bringes i Land udi Kalkbrænderie-Bugten for at röre sig under vedbörlig Opsigt.
- 3.) At paa hvert Skib ansættes en Chirurgus, hvis Pligt det blev at paasee, at hver Mand var sund og ikke

ikke beladt med Skuer eller Udflæt, da de i saa Fald maatte sendes til Qvæsthuset — samt fremdeles vaage over, at intet fygtblivende Mandskab beholdes ombord, men at de sendes til Qvæsthuset.

- 4.) At ethvert Skib medgives en Proviant-Skriver med Assistentere til at uddele Kaaften i Overeensstemmelse med Forflaget af 14de Martii 1781. At bestandig inden Borde gives haardt Bröd som meest passende især for Nordmændene. At i det mindste hverandet Kiödmaaltid gives affærsk Kiöd. At Skibet forsynes bestandig, og efter Muelighed med frisk Vand, til hvilken Ende ikke bör medgives mere end for 14 Dage til hele Bemanningen, og ei heller mere end 14 Dages Proviant.
- 5.) For at erholde frisk Luft især paa Bannierne, anbringes under Dakket 4re Luftporte paa hver Side.
- 6.) At Kullseil medgives.
- 7.) At

7.) At et Tælt bliver opreist over Kulen til at dække
Mandskabet for Regn og Solens Hede.

8.) I Tilfælde at Reconvalescencere igien skulde tiene
paa Flaaden, maatte disse indquarteres paa et
Bløkskib for sig selv, og Övelsen med mere
lempes efter deres Kræfter, indtil de som sundt
Mandskab kunde fordeles paa Escadren.

